

žarek dobrote

6/XIV
junij
2016

glasilo slovenske karitas

Karitas

TEMA MESECA

3 ••• Otroci nas potrebujejo

4 ••• V objemu dobrote

IDENTITETA KARITAS

5 ••• V duhu karitativnosti pokažemo, da nam ni vseeno za trpečega brata ali sestro

GRADIMO DRUŽINO

5 ••• Družina in matura

6 ••• Ko v očeh otroka prepoznaš zadovoljstvo, da mu je uspelo priti do nekega cilja

LJUBEZEN JE IZNAJDLJIVA

7 ••• Skupina "Pogovor za dušo"

NA OBISKU

8 ••• Življenje pod zvezdnatim nebom

V LUČI STROKOVNOSTI

9 ••• Iskren pogovor lahko človeka razbremeni

PRILOGA

9 ••• Preventivno delo za mlade in z mladimi v župniji

15 ••• Spodbujati k rasti v ljubezni

17 ••• Iti na pot s starejšimi

CELJE

18 ••• Biti krščen, ljubiti islam in imeti Slovenko za ženo

KOPER

18 ••• S popoldnevom na cesti po cesti na Notranjsko

19 ••• Umetniki za Karitas

LJUBLJANA

19 ••• Pri Mariji pustili svoje skrbi, seboj odnesli mir in blagoslov

21 ••• Prišli z veseljem, da naredimo nekaj za sebe

MARIBOR

22 ••• Mesec Maj, čas šmarničnih pobožnosti

MURSKA SOBOTA

22 ••• Lazarjev dom v Murski Soboti

Foto: Rok Mubi

Ljudje smo bitja v telesni – duševni – duhovni – personalni zvezi. Tako kot luč potrebuje neprekinjen tokokrog, tako potrebujemo duševno-duhovno kolikor mogoče nemoten, brezhiben zunanji okvir, da bi lahko »zasvetili«.

Elisabeth Lukas

NAPOVEDNIK

ŠKOFIJSKA KARITAS CELJE

2. 6. Smernice dobre higienske prakse (HCCP), ob 9.00, Vrbje
7. 6. Frizerske storitve in prikaz (brezplačno M in Ž striženje), ob 13.00, Vrbje
7. 6. Predavanje: Zdravo in varčno prehranjevanje, ob 19.30, dvorana Sv. Duha v Celju, predava Tatjana Kruder
8. 6. Tečaj šivanja, ob 17.00, Vrbje
15. 6. Delavnica: Odprta vrata za zdravje – Zvišane maščobe v krvi, ob 17.00, Vrbje
16. 6. Kateheza, ob 9.00, Vrbje
17. 6. Romanje sodelavcev ŽK, ob 13.00
20. 6. Starševski čvek – srečanje za starše, ob 9.00, Vrbje
21. 6. Frizerske storitve in prikaz (brezplačno M in Ž striženje), ob 10.00, Vrbje
24. 6. Večerja v dvoje, ob 19.30, Vrbje

Vsi programi so brezplačni. Če ni drugače navedeno, potekajo v prostorih Škofijskega doma Vrbje, Vrbje 82, 3310 Žalec.

Prijave so OBVEZNE: 051 278 482 ali info@karitasce.si

V primeru premajhnega števila prijav program odpade.

ŠKOFIJSKA KARITAS KOPER

1. 6. Srečanje Kraške DK
3. 6. Odbor za materialno pomoč ŠK, Ajdovščina
6. 6. Srečanje Karitas vipavske dekanije
7. 6. Tajništvo DK Ilirska Bistrica
10. 6. Srečanje Istrske OK, Bertoki
13. 6. Srečanje DK Idrija Cerkno
14. 6. Srečanje Tolminske OK
18. 6. Romanje ostarelih, bolnih in invalidov na Brezje
21. 6. Srečanje Goriške OK
26. 6.–1. 7. Tabor PNC, Soča

Foto: Rok Mubi

• FOTO NASLOVNA in ZADNJA STRAN Rok Mubi •

tema meseca

OTROCI NAS POTREBUJEJO

Andreja Urh

Slovenska karitas v mesecu juniju začenja z **dobrodnelno akcijo Otroci nas potrebujejo**, ki je namenjena **zbiranju materialnih in finančnih sredstev za pomoč socialno ogroženim otrokom s šolskimi potrebščinami**. Poletje je namreč čas, ko morajo starši nakupiti šolske potrebščine za svoje otroke, kar pa ni vedno lahko. Stroški so vse večji, saj za enega osnovnošolca potrebujemo več kot 200 €, kar je za mnoge družine veliko breme. S to dolgoletno akcijo želimo staršem ob začetku šolskega leta lajšati breme in skrbi.

Ivan in Marjetka imata šest otrok. Živijo v stari kmečki hiši in se preživljajo s kmetijstvom. Otroci in starši se vsakodnevno trudijo z obdelavo zemlje, toda dohodki od prodaje so zelo skromni. Niso lačni, saj hrano pridelajo doma, le denarja za stroške, ki so nujni in kamor prav gotovo sodijo šolske potrebščine, je premalo. Od šestih otrok sta dva že srednješolca, ostali štirje pa obiskujejo osnovno šolo. Kljub temu da veliko svojega časa preživijo na njivi in v vinogradu, so vsi v šoli zelo uspešni. Sram jih je prositi, vendar sodelavka njihove župnijske Karitas vidi stisko in ponudi pomoč, ki jo zberemo tudi z vašimi darovi.

Tako smo se že v mesecu maju v akciji Pokloni zvezek po šolah obrnili na otroke in njihove starše in prosili za zbiranje zvezkov. S to akcijo tako spodbujamo vrtce in šole k solidarnosti in dobroti. Otroci v zvezek narišejo ali napišejo spodbudno sporočilo, ki razveseli otroke ob prejemu zvezkov.

Petra ima tri otroke. Delovna nesreča, ki se je končala s smrtjo moža in očeta, je življenje te družine postavila na glavo. Družinska pokojnina po pokojnem očetu je nizka, mama se je po smrti moža zaposlila za polovični delovni čas. Pri Karitas jim pomagamo s hrano in oblačili, še najbolj mama skrbi, da ne bi imela dovolj za plačilo šolskih potrebščin in stroškov, ki so potrebni za šolanje otrok. Lansko leto je v zahvali hčerka Mojca zapisala: »Kako rada bi jaz pomagala drugim, vendar se bo to morda zgodilo nekoč, danes potrebujemo pomoč mi. Hvala.«

V letu 2015 smo samo s šolskimi potrebščinami pomagali 12.993 otrokom, kar v skupni vrednosti znaša 344.084,66 €. Pomoč pri plačilu kosil, prevozov in obšolskih dejavnosti je v vrednosti 101.479,04 € prejelo 1.588 otrok in dijakov. V projekt Botrstvo in Posvojitev je bilo v preteklem letu vključenih 234 otrok. V lanskem letu pa je v sklopu aktivnosti župnijskih Karitas učno pomoč obiskovalo 524 otrok, 5.739

Foto: Gapro design

otrok se je vključilo v delavnice in strokovno vodene skupine, 664 pa jih je obiskovalo centre za otroke in mlade. Skupna vrednost pomoči otrokom je v letu 2015 znašala 708.094,10 €, prejelo pa jo je 30.388 otrok in dijakov.

Marija se je, skupaj s sinovoma Urošem in Tadejem, zaradi težkih družinskih razmer preselila k svojemu staršem. Zaradi selitve je izgubila službo, tako da sedaj išče priložnostne zaposlitve. Dohodki so zelo nizki, saj se tudi stari starši komaj preživljajo s pokojnino. Letos bosta oba fanta šolarja, Tadej bo šel v prvi razred, Uroš pa v četrtega. Potrebovala bosta šolske potrebščine. Ko sta pred časom prišla z mamo na Karitas po hrano in oblačila, je mama izbirala obleke samo za otroka, pa se je Uroš oglasil: »Mama ti preveč skrbiš samo za naju, izberi tudi sebi kaj lepega!«

Tako kot je deček opazil stisko družine, je prav, da tudi mi vidimo tiste, ki potrebujejo pomoč – in šolske potrebščine so za ta dva in številne druge otroke s podobnimi zgodbami nujne. Zato preko poletja k pomoči vabimo ljudi odprtega srca, ki lahko prinesejo nove, velike črtaste zvezke ali tempera barvice na najbližjo Karitas ali darujejo finančna sredstva za pomoč otrokom na transakcijski račun: Slovenska karitas, Kristanova ulica 1, 1000 Ljubljana, **TRR: SI56 0214 0001 5556 761**, sklic: 3620, namen: **Otroci nas potrebujejo**. Dobrodnelna akcija bo potekala preko poletja do začetka novega šolskega leta. •

V OBJEMU DOBROTE

Alojzij Štefan

Teden Karitas: 21. do 27. 11. 2016

Geslo: **V objemu dobrote.**

27. 11. 2016: Nedelja Karitas

23. 11. 2016: Romanje na Ponikvo
in tradicionalni Klic dobrote

4

Objem je gesta rok oz. vsega telesa in/ali duha, s katero pokažemo nekemu svojo bližino, dobrodošlico, sočustvovanje (tolažbo), veselje nad (ponovnim) srečanjem; je znak, s katerim dajemo nekemu oporo (objel ga je preko/okoli ramen). Objamemo običajno nekoga, ki ga poznamo, sprejemamo, redkeje tudi neznanca ali tujca (vljudnostni objem). Karitativni objem, o katerem govori izbrano geslo Tedna Karitas 2016, pa pomeni, da z deli in odnosom dobrote (dejavne ljubezni) pomagamo, podpremo, opogumimo ... nekoga, ki bo zaradi tega lažje prenašal stisko in težave ter rešil probleme, s katerimi se je v življenju srečal. Zanimivo je, kako je pojem objema različno ubeseden v raznih življenjskih situacijah:

- S pogledom je še zadnjič objel domačijo in se nato spustil v globel.
- Srečen je objel svojega sina.
- Vrgel se mi je v objem.
- Objemal me je brez prestanka, tako močno, da bi me skoraj zadušil.
- Nista se nehala objemati.
- V objemu gora je za vedno obležal v globokem snegu.
- Objel ga je in poljubil.
- Valovi so ga objeli in ni se več prikazal na površju.
- Nikdar te ne bom izpustil iz objema.
- Izvil se je iz objema odvisnosti.
- Kako naj ga iztrgamo iz objema droge?
- V mislih je objel svojo rodno grudo.
- ipd.

Vsaka poved kaže na različne razsežnosti objema, ki nosi s seboj vsebino odnosov, čustev in izkušenj. V objemu je lahko prisoten tudi strah pred izgubo, želja obdržati pri sebi, zase, ali iskanje lastne varnosti in ugodja, preprečevanje svobodne izbire. Objem lahko tudi duši. Protiutež takemu objemu je zgled sv. Frančiška, ki je objel gobavca, in to je dokončno spremenilo njegovo življenje. Postal je popolnoma svoboden.

Objem, ki ga lahko podarita oba: dobrotnik in obdarjenec, sodelavec Karitas in prejemnik pomoči, prinaša v življenje novo kvaliteto. Je več kot pozdrav, je sprejemanje človeka v svojo intimno bližino. Objem

ni distanca, ampak bližina. *Objem dobrote*, ki je darovana in izkazana na pravi način, s pravim namenom, je prostor rasti in svobode, območje zaupnosti in varovanja dostojanstva. Objem je tudi Božja gesta. Na mnogih mestih v Svetem pismu je to jasno zapisano. Papež Frančišek pogosto poudarja ljubeči objem usmiljenega Očeta, ki z nežno ljubeznijo vse vabi in pričakuje. To je ljubezen, ki mora priti do vsakega človeka, še posebno revnega, sirote in vdove, družine v stiski, delavca, ki ne more dobiti službe, zapornika, begunca, brezdomca, narkomana, žrtve trgovine z ljudmi, odrinjenega in zapostavljenega, skratka, do vseh, ki jih Jezus kliče »moji najmanjši bratje«. To je Karitas, k temu *objemu dobrote*, ki je prinašanje Božje ljubezni človeku in vsemu stvarstvu, smo namreč poklicani!

Dobrota je vrlina osebe, ki daje, se razdaja kot znak naklonjenosti in podpore. Dobrota so dobra dela, ki jih iz ljubezni storimo bližnjemu. Človek je v *objemu dobrote*, če je obkrožen z ljudmi, ki so mu naklonjeni, ki ga razumejo, ki so pripravljeni pomagati v stiski, ki zmorejo odpustiti, ki dajejo sebe in potrebne materialne in druge darove za večji blagor bližnjega. Posebno se v *objemu dobrote* začutijo tisti, ki jih doletijo hude življenjske preizkušnje, ki se znajdejo v pasti problemov ali v življenju padejo v zanke revščine, odvisnosti, postanejo nemočni zaradi bolezni, invalidnosti, duševnih stisk ali neznanja. *Objem dobrote* je tista pomoč, ki ohranja dostojanstvo in daje človeku moč ter novo priložnost (upanje) za izhod iz stisk in težav. Če naj človeka v stiski *objamemo z dobroto*, mora biti le-ta stkana iz dejanj bližine, sočutja, usmiljenja. *Objem dobrote* daje varnost prihodnosti. Podpira in ogreje. Seveda smo pri tem lahko včasih tudi zelo objektivni in formalni – tudi to je objem. Včasih postavlja tudi meje, pove za pot, šepne na uho, kaj je treba storiti, opustiti, spremeniti, odločiti ... Vendar je v našem kulturnem okolju znak in gesta sprejemanja, odpuščanja, naklonjenosti in ljubezni. Dobrota se tudi razlikuje od podpore oz. donacije, saj naj, razen želje po dobrobiti bližnjega (ali tudi drugega živega bitja in stvarstva), ne bi imela drugih interesov (povračilo, hvala, korist, samoljubno potrjevanje ega ...).

V objemu dobrote smo v objemu Boga, kajti: »Nihče ni dober razen enega, Boga!« (Mr 10,18) In to je največja blaginja, ki jo premore človeško bivanje, to je odsev nebeške lepote življenja. Kako prijetno in dobro je, kjer v složnosti bratje so združeni ... Bratstvo med ljudmi in v stvarstvu je mogoče in prav usmiljenje in dobrota sta pot k temu bratstvu. Učimo se objemati v svojih družinah, občestvih, da bo enkrat v našem objemu dobrote vsak, ki to potrebuje. •

identiteta Karitas

V DUHU KARITATIVNOSTI POKAŽEMO, DA NAM NI VSEENO ZA TRPEČEGA BRATA ALI SESTRO

Dragica Raj

Pred dobrima dvema letoma se je gospod škof dr. Peter Štumpf odzval povabilu sodelavk in sodelavcev Župnijske karitas Murska Sobota in se pridružil našemu rednemu mesečnemu srečanju. Srečanje je potekalo v zelo domačem, sproščenem ozračju, ki ga je s svojim nagovorom ustvaril gospod škof, ki nam je spregovoril o svojih mladostnih karitativnih izkušnjah in skrbi za bližnjega. Vse prisotne je s svojim pričevanjem spodbudil k razmišljanju, kaj je vsakega izmed nas spodbudilo, da smo postali člani Župnijske karitas.

Tudi sama sem se večkrat spraševala, kaj je pretehtalo, da sem začela z delom v Župnijski karitas in celo prevzela njeno vodenje. Po vseh teh letih sem prepričana, da se je vse začelo v moji družini, iz katere izhajam. V njej sem kot sedmi otrok od osmih pridobila dragocene izkušnje ljubezni do bližnjega, se naučila sočutja ter spoznala, kako plemenito je prostovoljno delati za druge.

Na pobudo murskosoboškega župnika sem pred petnajstimi leti dobila povabilo članic Župnijske karitas Murska Sobota, da se pridružim njihovi skupini. Po premisleku in družinskem posvetu sem se začela aktivno vključevati in delovati v domači župniji.

Ker v tistem času še ni bilo Škofijske karitas, v mestu Murska Sobota in njeni okolici pa so se začele večati stiske družin in posameznikov, je bilo delo prostovoljcev Župnijske karitas čedalje bolj zahtevno in bilo ga je čedalje več. Povezanost med člani skupine, ki se je krepila ob skupnem delu in duhovni podpori, ki smo jo dobivali na naših srečanjih s strani gospoda župnika, je dajala našemu prostovoljnemu delu smisel, moč in pomoč.

Prav v veri in duhovni podpori, iz katere črpamo sodelavke in sodelavci Karitas, vidim razliko med ostalimi organizacijami in Karitas – čeprav sem glede na izkušnje, ki sem jih v tem času pridobila v drugih organizacijah (taborniki, planinci ...) ter v službi na delovnem mestu učiteljice, prepričana, da je delovanje neke skupine zrcalo ljudi, ki delujejo v njem. Pomembna je srčnost, poštenost v namenih in iskrenost v odnosih.

V času mojega delovanja pri Karitas sem v teh letih že nekajkrat pomislila, da bi odnehala, saj so bila včasih bremena prostovoljnega dela skoraj pretežka. Vedno pa je dvomom sledilo neko močno sporočilo

– telefonski klic kakšnega uporabnika, pismo, v katerem je bila zapisana zahvala in želja, da naj sodelavci Karitas še naprej vztrajamo pri svojem delu ... Zase lahko rečem, da me za moje prostovoljno delo vedno znova navdihnejo ljudje, ki sem jim lahko prišla naproti in jim po svojih močeh pomagala ter ob njih dobila priložnost za osebno rast in zorenje. Poleg njih pa so to tudi moji sodelavci, člani Župnijske karitas, s katerimi se čutim povezana.

Tudi v šoli, kjer sem zaposlena, lahko kot članica Karitas večkrat pomagam pri lajšanju otroških stisk. Ker že kot šola več let aktivno sodelujemo v akciji Pokloni zvezek, vsako leto dobimo na šolo lepo število zvezkov za pomoči potrebne otroke. Učenci, predvsem v prvi in drugi triadi, kažejo veliko solidarnosti z otroki, ki potrebujejo pomoč. Z velikim zanimanjem prisluhnejo zgodbam vrstnikov, ki jim je življenje na njihovo pot poslalo velike preizkušnje bolezni, revščine, osamljenosti.

Posebna spodbuda za moje delovanje pri Karitas je tudi moja družina. Še posebej vesela sem bila, ko je hčerka, ki je izbrala študij socialnega dela, kot enega izmed razlogov za izbiro navajala tudi moje prostovoljno delo. Največjo moč pa mi daje vera in prepričanje, da mora biti vera živa in dejavna. Če delujemo v duhu karitativnosti, pokažemo, da nam ni vseeno za trpečega brata ali sestro, in s tem pomagamo graditi lepši, boljši in prijaznejši svet. •

gradimo družino

DRUŽINA IN MATURA

Irena Kadivec Torkar

Družina je okolje, v katerem se v vseh življenjskih obdobjih neprestano nekaj dogaja. V zgodnjih otroških letih vse pomembnejše odločitve v družini v glavnem sprejemajo starši, ki se prav gotovo trudijo za kar največjo dobrobit otrok. V dobi odraščanja naših otrok pa gledano s starševskega bronamernega zaščitniškega vidika kar prehitro pride čas, ko se mora mladostnik sam odločati tudi o stvareh, ki bodo pomembno vplivale na njegovo prihodnost. Matura je prav gotovo poseben mejnik v življenju mladega človeka. Včasih so ji rekli tudi zrelostni izpit, kar na nek način še vedno ostaja, čeprav se je doba prehoda iz mladosti v odraslost danes premaknila za kar nekaj let.

Mladostniki se ob maturi povečini prvič v življenju soočijo z obsežnejšim projektom – preizkusom znanja, ki so ga nabirali v obdobju štirih in več let. Za uspeh se je treba seveda potruditi, garati, v veliki meri pa k njemu prispevajo osebne lastnosti, kot so sposobnost obvladovanja pritiska, sposobnost ocenjevanja

oz. ločevanja med bistvenim in obrobim ter občutek za razporejanje in optimalno izkoriščanje časa, ki je do preizkusa znanja na voljo. Mladostnik mora v že tako razburkanem življenjskem obdobju znati zbrati vse notranje moči in pokazati zrelost za korake, ki sledijo. Od tega, kako uspešno bo to zmožgel uresničiti, je odvisno, ali se bo lahko podal na začrtano poklicno pot ali ne. Pri tem mu je lahko družina v veliko oporo.

Ob prestopu polnoletnosti in zaključku srednješolskega obdobja imajo danes mladi veliko večjo izbiro, kot so jo imeli njihovi starši, zato so neznanke (pogosto pa tudi pričakovanja) precej večje. Pravilna odločitev za nadaljnji študij je ob morda včasih preveč zaščitniškem vedenju staršev za mladostnika res zelo zahtevna naloga. Mladostniku so starši s svojimi nasveti in pogledi pri tem prav gotovo v veliko pomoč, vendar pa mora biti končna odločitev za nadaljnje korake v življenju njihova. Nekateri starši se preveč identificirajo z uspehom otrok. Otrokom skušajo odstraniti čim več ovir, ti pa jim zato poskušajo ugoditi z visokimi ocenami. V takih družinah se lahko v zadnjem letniku srednje šole in v času mature dogaja drama, ki je povezana z ocenami. Pa ne zato, ker bi bili otroci tako vedoželjni, pač pa tudi zato, ker se starši preveč vtikajo v delo otrok in celo šolsko delo učiteljev. Nekateri starši v tem obdobju lahko preko odločitve svojega otroka morda nehote poskušajo uresničiti svoje neizpolnjene želje. Tako ravnanje staršev žal na dolgi rok pogosto ne prinese zelenega uspeha in uresničitve resničnih želja in hotenj mladostnika. Če ima mladostnik občutek, da je bila odločitev, kaj naj bi počel v prihodnosti, čisto zares njegova, se bo ob prvih težavah v nadaljnjem življenju veliko lažje in uspešneje soočal s problemi in jih obvladoval. Starši moramo dovoliti svojim otrokom, da v določenem obdobju prevzamejo odgovornost za svoje odločitve in posledice le-teh, saj jim v življenju želimo samo in zgolj dobro. Matura in odločitev za nadaljnjo življenjsko pot je zagotovo ena prvih takih priložnosti. Za mame je v tem smislu omenjena življenjska naloga morda celo malo težja kot za očete.

V želji po čim bolj uspešnem zaključku šolanja in izpolnitvi pričakovanj v tem času starši včasih na mladostnika izvajajo prevelik pritisk in izražajo pretirano skrb, hkrati pa si želijo, da bi odgovornost za ta projekt mladostnik prevzel nase, kar je seveda edino pravilno in logično. Tako za otroke kot tudi za starše je matura močna čustvena izkušnja. Pomembno je, da se mladostnik v tem času v družini počuti sprejet in da mu starši zaupajo. Družina v pravem pomenu besede je hkrati tudi okolje, kjer otrok lahko izrazi svoje dvome in strahove pred pomembno preizkušnjo in dobi tolažbo in spodbudo za nadaljnje delo. Otroci v tem obdobju kljub vsemu naredijo pomemben korak na poti k odra-

slosti in zrelosti, hkrati s tem pa se mora na nek način spremeniti tudi odnos staršev do njihovih odraščajočih otrok. Starši morajo predati vajeti življenja v roke svojih otrok in prav s tem dejanjem naredijo tisto, kar je za otroke najboljše. Maturantski plesi, ki se odvijajo po vsej Sloveniji, so namenjeni najstnikom, ki se poslavljajo od pomembnega obdobja svojega življenja. Tudi za starše maturantov ta dogodek simbolično pomeni slovo od let, ki so minila in ki jih na tak način ne bo nikoli več.

Šolski sistem se ne glede na svojo naravnost posveča zlasti izobraževalnemu vidiku, saj mora poskrbeti, da mladostnik osvoji kar obsežno količino znanja, s katerim bo lahko uspešno opravil maturo. Vzgoja, ki je poleg formalnega izobraževanja za mladostnika v dobi odraščanja prav tako bistvenega pomena in mu pusti neizbrisen pečat, ostaja še vedno pretežno v domeni družine. Prav zaradi tega bo družina ne glede na različne poskuse spreminjanja njene vloge in sestave za vedno ostala osnovna celica družbe.

Družina je kraj, kjer je otrok sprejet brezpogojno, kjer so dovoljene šibkosti, padci in popravni izpiti. Je kraj, kjer štejejo tudi kvalitete in lastnosti, ki jih šolski sistem ne vrednoti ali se z njimi kaj prida ne ukvarja. Mladostniku so starši prvi vzorniki, po katerih se bo hote ali nehote zgledoval, čeprav jim bo v dobi odraščanja marsikdaj nasprotoval in skušal uveljavljati svoj prav. V družini poteka šola za življenje, ki je prav tako kot formalno izobraževanje priprava na zrelostni izpit.

Pomena družine se kot družba vse premalo zavedamo, saj bomo kot taki svoj lastni zrelostni izpit opravljali veliko bolje, če bomo osnovani na trdnih, zdravih družinah, ki bodo vzgajale svoje otroke v sposobne, ambiciozne pa tudi poštene in odgovorne ljudi. •

KO V OČEH OTROKA PREPOZNAŠ ZADOVOLJSTVO, DA MU JE USPELO PRITI DO NEKEGA CILJA

Maja Macerl

Ni lepšega, kot če je zakon obdarjen z otroki. Sreča je nepopisna, radost ob vsakem uspehu otroka neskončna in želja po čim večjem blagoslovu na otrokovi poti velika.

Na začetku je vse videti preprosto. Otroku dati brezpogojno ljubezen, topel dom in potrebno hrano za življenje. Otroku stati ob strani v dobrem in slabem. Graditi in oblikovati krila za letenje v življenje.

Vsak dogodek v življenju gradi podobo družine in otroka. Ni enostavno v današnjem času sprejemati odločitve, upoštevati svoje želje in potrebe ter pri vsem tem trdno stati na realnih tleh.

Velika prelomnica v otrokovem življenju je, ko prestopi šolski prag. Iz majhnega nebogljenega otročička zraste v pravega korenjaka, ki pogumno stopa v novi svet, svet drugačnega učenja in oblikovanja. Sama se tega spominjam, kot bi bilo včeraj. Leta so hitro minevala in ves ta čas z možem pri otrocih opazujeva njihove sposobnosti in pomanjkljivosti. V njih spodbujava tisto dobro, pozitivno. Prišel je čas, ko se je prvi otrok moral odločiti, v kateri smeri nadaljevati šolanje. Na veliko srečo je bila želja hčere oblikovana že nekaj let pred odločitvijo.

Danes pa imamo v družini že maturantko. Štiri leta so hitro minila. Za naju z možem je to potrditev in hkrati tudi razbremenitev. In če si vzameš čas ter zavrtiš spomin nazaj, vidiš, da je iz nebogljenega otročička zrasla odrasla deklica. Občutki so prijetni, saj v očeh otroka prepoznaš zadovoljstvo, da mu je uspelo priti do nekega cilja.

V istem trenutku pa se sprašuje, kaj zdaj, kako naprej? Se zaposliti? Vendar zaposlitve za njeno izobrazbo ni ... Nadaljevati s šolanjem? Pa bo potem kaj drugače?

Kljub vsemu trudu velika negotovost, kako postati samostojen, če družba tega nekako ne omogoča. Konec koncev je biti maturant konec nečesa, toda začetek novega, nepoznanega, razburljivega.

Lepo bi bilo, da bi naši maturantje na svojo življenjsko pot stopali pogumno, z globoko vero v življenje in ljubezen, in da bi družba pomagala pri oblikovanju okolja, ki bi jim omogočilo samostojno pot, na kateri bi gradili trdne temelje za nove generacije maturantov. •

Ijubezen je iznajdljiva

SKUPINA »POGOVOR ZA DUŠO«

Milena Stare

Skupina »Pogovor za dušo« deluje po okriljem Karitas Smlednik že sedmo leto

Druženje, radost, iskrenost in sočutje do bližnjega. Že ime samo izraža namen druženja! Kajti vsi v življenju doživimo trenutke, ki se dotaknejo naših duš. Leti so lahko polni radosti, ko duša zadrhti od sreče. In ko nam je lepo pri duši, se lažje odpremo, smo iskreni in prijazni. Najbolj pomembno pri tem je, da želimo svojo radost deliti z drugimi.

Vsakemu pa se včasih pripetijo tudi trenutki žalosti, ko duša začuti nemir. In takrat še bolj potrebujemo bližino sočloveka z besedo tolažbe, po kateri hrepenimo.

Vseposod pa nas spremlja upanje. Modra misel iz Svetega pisma pravi: »Blagor človeku, ki mu duša ničesar ne očita in ki ne izgubi upanja!«

Naša skupina, s katero se dobivamo enkrat mesečno, skozi celo leto sledi veri, upanju in medsebojnemu spoštovanju. Zavedamo se, da je prav slednje pomembno za čudovito harmonijo, ki jo skupaj ustvarjamo. V zimskem času se dobivamo v prostorih Karitas. Teme določimo sproti ter jih prilagodimo času in dogodkom, ki so za nas zanimivi. Seveda pa v prvi vrsti prisluhnemo željam, ki jih imajo naše drage udeleženke; veselimo se vseh predlogov. Med drugim si ogledamo zanimiv film ali pa prisluhnemo gostji, ki je obiskala svojega sina v Malaviju na jugu Afrike ...

Poleti hodimo na izlete v bližnje kraje, kjer si ogledamo tamkajšnje cerkve, se sprehodimo v naravi ali pa se napotimo v muzej. Imeli smo celodnevni izlet na Dolenjsko, in sicer na Zaplaz, pri čemer smo se ustavili tudi v Šmartnem pri Litiji, kjer smo si ogledali tamkajšnjo cerkev sv. Martina. Ker je Dolenjska znana po vinogradih, smo se z domačim vinom okrepcali v zidanici; veselo vzdušje pa so nam pričarali zvoki harmonike s slovensko narodnozabavno glasbo. Vse za dušo, ki hrepeni po veselju in sproščenosti ...

Spet drugič smo se odpravili proti Horjulu na ogled tamkajšnje cerkve sv. Marjete, se povzpeli na Koreno in Šentjošt ter si ogledali cerkve, ki so nam jih predstavili tamkajšnji cerkovniki.

Skupino sestavljamo predvsem ženske vseh starosti iz bližnjih vasi. Poleti, ko gremo na kak izlet, se nam pridružijo tudi mošje. Vedno smo veseli, ko se nam kdo želi pridružiti in z nami preživljati prijetne večere ob pogovoru »za dušo« ali pa se z nami poleti podati na zanimiv izlet. Želim poudariti, da brez naših dragih udeleženk skupina ne bi uspešno delovala. Zaradi tega sem hvaležna vsem skupaj in vsaki posebej! Prav hvaležnost za vsakdanje stvari, ki so lahko marsikomu sicer nekaj samoumevnega, pa nam bogati življenje.

Skratka, naše želje sledijo bogati duhovni misli, ki pravi takole: »*Ljubi Bog, daj nam moči, volje in poguma, da lahko sprejmemo ljudi in stvari, ki jih ne moremo spremeniti; in moči ter poguma, da lahko spremenimo vse, kar lahko; in seveda modrost, da znamo presoditi!*«

V skupini, kjer se nas zbere okrog dvajset udeleženk, smo prepričani, da sta iskrenost in prijaznost tisti pravi poti, ki nas usmerjata v duhovno bogatejšo življenje, hkrati pa odločilno prispevata k bolj tolerantni harmonični skupnosti.

Mati Terezija je nekoč zapisala, da je jezik v smislu izražanja najhitrejši in najprepričljivejši način, kako pokazati pozornost – le paziti moramo, da ga uporabljamo v dobro drugih, ker je sicer pogosto krivičen.

In tudi o tem se kar veliko pogovarjamo, kajti že tako, da širimo dobro besedo s poslušom do sočlove-

ka, lahko ustvarimo prijazno vzdušje v naši farni okolici in tudi izven nje.

Veliko smo že doživeli v letih, ki so za nami. V želji, da bi ostalo naše druženje še naprej tako zelo bogato in v prečudovitem medsebojnem spoštovanju, gremo naprej z vero in upanjem, da smo sposobni ustvariti prijaznejši svet. •

na obisku

8

ŽIVLJENJE POD ZVEZDNATIM NEBOM

Eli Elvisa Petrovčič

Hiša Malorca v Ajdovščini

»Klošar, raje pojdi delat!« Kolikokrat ste že slišali ta stavek? Mogoče ste ga tudi sami izrekli. Pa ste se kdaj vprašali, kakšna je usoda tega posameznika?

Ko se človek enkrat znajde na cesti, ko njegovo životarjenje postane del vidnega brezdomstva, se razvnamejo razprave o njegovi lastni krivdi oz. odgovornosti, za položaj v katerem se je znašel. Brezdomstvo je eden tistih pojavov v današnji družbi, ki ga težko dobro spoznamo, če nismo vanj osebno vpleteni. Točnih podatkov o tem, koliko je v Sloveniji brezdomcev, ni. Med drugim je problem tudi dejstvo, da je vse več prikritega brezdomstva, ki je posledica deložacij in drugih stisk, zaradi katerih ljudje živijo pri prijateljih, sorodnikih in si niti ne priznajo, da so brezdomci. Zato je nesmiselno govoriti, da gre za osebno odločitvev posameznika za brezdomsko življenje. Kako bi to lahko trdili za nekoga, ki nikoli v življenju ni imel finančne podpore, socialne mreže, čustvene podpore, da bi si ustvaril dom? Prav tako se je nesmiselno spraševati in razglabljati o svobodni izbiri posameznika za brezdomstvo. Še posebej pri nekom, ki nikoli ni poznal drugih vzorcev v svojem življenju, da bi se lahko odločil in izbral drugačno pot.

Občina Ajdovščina je v letu 2014 opazila stisko nekaterih občanov, ki niso imeli strehe nad glavo. V ta namen je uredila hišo in jo ponudila v uporabo Škofijski karitas Koper, ki že ima izkušnje s pomočjo brezdomcem. Adaptacija in oprema prostorov se je zaključila v začetku lanskega leta in takrat nosijo ime: Hiša Malorca Ajdovščina.

Tudi v Ajdovščini brezdomstvo postaja vidno. Srečujemo se z vedno več njegovimi oblikami in si nabiramo izkušnje z njim. Program Podpora pri nastanitvi – Hiša Malorca Ajdovščina, izhaja iz načela, da bi morala biti pravica do stanovanja ena temeljnih in neodtujljivih pravic ljudi. Hiša Malorca Ajdovščina je bila odprta februarja 2015 kot odgovor na perečo pro-

blematiko brezdomstva v lokalnem okolju. Program, ki ga izvajamo, se deli na dva sklopa:

- primarni sklop: nudimo nastanitev, zagotovitev vzdrževanja osebne higijene, toaletnih potrebščin, nujne obleke in obutve, hrane;
- sekundarni sklop: nudimo pomoč pri razreševanju osebnih stisk, socialnem vključevanju in urejanju življenja, pri skrbi za aktivno preživljanje prostega časa, druženje, reintegracijo ter pridobivanje funkcionalnih znanj.

V program Podpora pri nastanitvi so lahko vključeni tudi uporabniki, ki ne koristijo nastanitve v Hiši Malorca, se zadržujejo v njej čez dan ter koristijo informativno-svetovalni sklop storitev. Konec aprila 2016 imamo 3 uporabnike v dnevnem centru.

Hiša Malorca nudi nastanitev polnoletnim osebam, ki nimajo zagotovljenih minimalnih bivalnih pogojev, so začasno ali trajno nezmožne za samostojno reševanje življenjske situacije; so brez rednih prihodkov ali prejemajo denarno socialno pomoč in bivajo na območju RS, pri tem imajo prednost pri vključitvi občani Občine Ajdovščina.

Sprejememo lahko 10 uporabnikov in v kriznih razmerah zagotovimo nastanitev še za 2 osebi. Uporabniki pridejo do nas na različne načine. Ob sprejemu uporabniku vročimo Hišni red v Hiši Malorca, ki je izvleček iz Pravilnika o delovanju Hiše Malorca Ajdovščina, ter Specifikacijo denarnega prispevka. Za bivanje v hiši uporabniki prispevajo do 75 EUR mesečno, kar je fiksni strošek, ki je namenjen kritju mesečnih obratovalnih stroškov – elektrika, voda, komunalna ... Za ostale potrebščine pa uporabniki poskrbijo sami.

V našem programu sledimo osnovnim ciljem in si želimo brezdomnim osebam:

- omogočiti varno in dostojno nastanitev,
- omogočiti celostno psihosocialno podporo,
- omogočiti delovanje nastanitvene podpore, ki jim bo olajšala osamosvajanje in povečala neodvisnost.

Preteklo leto je bilo v znamenju postavljanja temeljev bivanja v hiši. Potrebovali smo veliko stanovanj-

ske opreme, pomoči pri transportu in montaži, za kar se ob tej priložnosti zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli pripomogli k ustvajanju osnovnih pogojev bivanja v hiši. Ker je naša hiša skupnost, v kateri se združujejo različni ljudje z raznolikimi potrebami, željami ter prepričanji, je bilo treba osnovati hišni red in pravila obnašanja v skupnosti, ki jih danes le še izpopolnjujemo. V mesecu marcu 2015 smo imeli vključenih pet uporabnikov. Dva sta dobila streho nad glavo, trije uporabniki pa so koristili storitve dnevnega centra. V

juniju 2015 se je število povečalo na sedem vključenih uporabnikov, od tega je bilo že pet uporabnikov nastanjenih, dva sta koristila storitve dnevnega centra. Konec aprila 2016 smo imeli nastanjenih devet uporabnikov, trije uporabniki koristijo storitve samo v dnevnem centru.

Naši uporabniki aktivno sodelujejo:

- pri rednih dnevnih aktivnostih znotraj programa – individualno se vključujejo v psihosocialno podporo, ki jo izvaja strokovni delavec v skladu z načrtom skrbi za vsakega uporabnika;
- pri skupni rednih tedenskih srečanjih s strokovnim delavcem (skupinsko delo z uporabniki), v katerem se pregleda dogajanje v preteklem tednu, stanje financ in poravnavanje obveznosti, vzdrževanje stanovanjske enote, odnosi s sostanovalci, načrtovanje aktivnosti v prihodnjem tednu ...);
- v tematskih delavnicah;
- pri neformalnem druženju (kvalitetno preživljanje prostega časa, npr. družabne igre, ogled filmov, poročil ...).

V naši hiši živijo fantje, ki jih je življenje po najrazličnejših poteh pripeljalo do nas. V zadnjem času pa zaznavamo stisko posameznikov z »dvojnimi diagnozami«. To so osebe, ki imajo hkrati težave z zasvojenostjo in težave v duševnem zdravju, ter so zaradi tega vključene v psihiatrično obravnavo (imajo razpoloženske motnje, motnje spanja, osebnostne motnje ...). V našem programu se niso znašli, saj niso bili pripravljeni na samostojno življenje. Zato zaznavamo pomanjkanje takšnih programov v okolju.

Pod našo streho se nahajajo ljudje z različnimi ideološkimi prepričanji. Občasno smo preveč glasni, nestrpni drug do drugega ali se počutimo večvredni. Vedno pa se potrudimo, da sprejemamo drugačnost in različna mišljenja, za katera ni nujno, da jih ponotranjimo. Pomembno se nam zdi, da so uporabniki strpni drug do drugega, tako da se ustvarja prijetna klima v hiši. Veliko pozornost dajemo na majhne spremembe. Zavedamo se, da so naši ljudje opustili določene vzorce vedenja, zato je naša naloga tudi tu, da jim obudimo, kar so nekoč znali, pa so zaradi določenih prevladujočih odvisnosti ali osebnih težav opustili. Radi pa bi izpostavili, da sta se dva uporabnika že odselila. Oba sta dobila začasno zaposlitev in ustrezno ter finančno dostopno nastanitev. Želimo jima veliko uspeha na začrtani življenjski poti. •

v luči strokovnosti

ISKREN POGOVOR LAHKO ČLOVEKA RAZBREMENI

Alenka Petek

Ena od velikih skrivnosti življenja je, da je zares kaj vredno le tisto, kar naredimo za druge

Zdravje ni samo stanje brez bolezni, ampak tudi stanje telesnega, duševnega in socialnega dobrega počutja. Pa vendar vsaka psihična stiska **še ne pomeni duševne bolezni**. Mnogo mladih v času študija doživlja občasna obdobja negotovosti, dvoma vase, osamljenosti, žalosti, tesnobe, zaskrbljenosti glede prihodnosti, a tudi precej radosti, veselja, pozitivnih pričakovanj ob izzivih. Starejšim se poruši svet, ko gre podjetje, v katerem so delali petindvajset let, v stečaj. V tej službi so pustili vsa svoja mlada leta, sedaj pa niso vredni nič. V novi situaciji se ne znajdejo, počutijo se izdane, okradene in nekoristne.

Težave v duševnem zdravju se lahko zgodijo komurkoli, saj se vsi soočamo s hudimi stresnimi situacijami in življenjskimi krizami. Od različnih dejavnikov pa je odvisno, kako reagiramo na krizo. Na težave se lahko odzovemo z jezo, žalostjo, nekateri se zaprejo vase, drugi imajo težave s spanjem ali apetitom, spet tretji postanejo nasilni ali se zatečejo k drogam ali alkoholu.

Vse te dileme lahko posamezniki dobro obvladajo, lahko pa vodijo tudi v psihične stiske. Nekateri jih lahko prebrodijo sami, drugi potrebujejo kratkotrajno pomoč s strani strokovnjaka, spet tretji pa zdravljenje. Večja kot je stiska, več terapevtske in psihiatrične pomoči posameznik potrebuje. Vse to potrebuje tudi duševno zdrav človek v stiski, saj s tem preprečimo,

da se razvije bolezensko stanje. In tu lahko prostovoljci Karitas s poslušanjem in razbremenitvijo človeka mnogo opravijo.

S izrazom »težava v duševnem zdravju« označujemo širok spekter stisk z različnimi simptomi. Običajno duševno motnjo opredeljuje kombinacija misli, čustev, vedenja, odnosov z drugimi. Prav tako pa imajo osebe z dušeno motnjo težave pri opravljanju vsakdanjih obveznosti, ki ovirajo posameznikovo funkcioniranje v vsakdanjem življenju.

10

Najpogosteje se srečujem z ljudmi, ki prihajajo k nam po pomoč, ki imajo depresivne ter anksiozne motnje, ter z osebami, ki zlorablajo različne substance (alkohol, droge, zdravila) in imajo osebne motnje.

Nekateri med njimi imajo diagnosticirane težave in uporabljajo zdravila. K nam pridejo po dodatno svetovanje, ki jim ga nudimo mesečno. Povejo, da imajo takšne oblike pomoči v okviru rednega zdravljenja premalo. Pri psihiatru imajo redne kontrole, kjer preverjajo ustreznost zdravil, nimajo pa dovolj časa, da bi se z njimi pogovorili. Vse to se potem dogaja pri nas na Karitas.

Spregovorila bom o možu z osebno motnjo, ki ga spremljamo že nekaj let.

Imel je težko življenje. V otroštvu je veliko časa preživel v reji. Tam ni bil sprejet, vedno je čutil in videl razliko med domačimi otroki in rejenci. Danes je v zrelih letih brez zaposlitve. Zadnja žena mu je umrla pred leti. Svojih otrok ni imel. Ima velike zdravstvene težave. Ker je prejemnik socialne pomoči, mu sredstev vedno primanjkuje. Živi težko. Skoraj ves denar porabi za najemnino. Počuti se zelo nesrečnega. Veliko časa preživlja med štirimi stenami. Razen takrat, ko gre k zdravniku ali pa pride na Karitas. Njegovo življenje postaja vedno bolj temno. Spomlad ga motiviramo, da gre v naravo, da zapusti štiri stene in da si vsaj občasnno iz glave izbije negativne misli.

Sebe doživlja kot žrtev, kot osebo, ki se ji celo življenje dogajajo krivice. Takšen vtis o sebi prenaša tudi na druge. Z ničimer ni zadovoljen. Zanj je življenje težak križ, ki ga mora nositi. Živi iz dneva v dan in niti ne pomisli ali poskusi kaj spremeniti. Prepušča se malodušju in za vse to so krivi drugi. Svoje odgovornosti za to stanje ne prepozna, kaj šele, da bi začel delati na tem, da bi se stvari izboljšale. Je večni pesimist. Ni zmožen videti lepih stvari, ki se mu dogajajo. Ne vidi truda, ki ga drugi vložijo v odnos. Zaradi njegove težavnosti in večnega nerganja in pritoževanja so se mu vsi znanci začeli umikati. Vedno najde nekoga, ki je kriv za določeno stvar, svoje krivde ne zazna. Ni sposoben opaziti, da mu je nekdo želel polepšati dan. Zelo dobro pa si bo zapomnil, ko mu je nekdo naredil nekaj slabega – oz. je on to doživel kot slabo. S takim

ravnanjem od sebe odbija pozitivne osebe, ki se mu začnejo izogibati. Ko pride na Karitas, se hodnik sprazni.

Slabe stvari se dogajajo vsem. A od nas je odvisno, na kakšen način bomo gledali nanje in se z njimi spopadali. Zdravi ljudje se čutijo odgovorne za svoja dejanja. Ko storijo napako, to priznajo. On pa na vse napake gleda kot na grožnjo in jih pomete pod preprogo ali pa zanje okrivi druge. Svoje napake in neprimerno obnašanje ignorira, zato sčasoma postanejo večje. Ker je nesrečen in ker se mu dogajajo same slabe stvari, je lahko nesramen, zatežen, obsojajoč. To je njegova pravica. Verjame, da je prepuščen negativni usodi. In zanjo so krivi drugi. Nenehno se primerja z drugimi. Kaj drugi dobijo in koliko? Ali so do tega upravičeni? Po njegovem seveda niso. Je zelo ljubosumen in zavisten.

Če pri ljudeh, ki se obračajo na nas, opazimo znake, ki bi lahko kazali, da so v stiski, se z njimi pogovorimo. Pogosto že iskren pogovor posameznika razbremeni in mu pokaže, da nam ni vseeno zanj. Če je težava prevelika, da bi jo rešili sami, ga napotimo k osebi, ki ji lahko zaupa (svetovalec, psiholog, zdravnik, socialni delavec ...).

Pomembno je vedeti, da se večina duševnih motenj lahko uspešno zdravi. Prav tako pa je pomembno, da se o svojih čustvih pogovarjamo, jih izrazimo in jih ne zapiramo vase. Pri tem je treba paziti, da svoja čustva (žalost, jezo) izražamo na načine, pri katerih ne poškodujemo sebe in drugih.

Da bi se bolje počutili, je pomembno tudi, da poiščemo in se ukvarjamo z aktivnostmi, ki nas veselijo in smo v njih dobri, lepo ravnamo s seboj, skrbimo za svoje telesno zdravje, se družimo z ljudmi, ob katerih se dobro počutimo, in ne bežimo od težav, ampak se skušamo z njimi soočiti.

Velikokrat se zgodi, da pri osebi zaznamo motnjo oz. psihično težavo, oseba sama pa je ne prepozna. V svetovanju imam kar nekaj posameznikov, ki se svojih težav ne zavedajo. So izredno inteligentni in znajo svoje težave dobro prikrivati. So mojstri manipulacije. Pomoč različnih strokovnjakov odklanjajo, saj z njimi ni nič narobe. Imajo strahove pred strokovno pomočjo, v okolici se počutijo nerazumljene, nesprejete in se ne želijo vključiti v ustrezen sistem pomoči.

V takih primerih je pomembno, da se ne pustimo zmanipulirati in da takoj postavimo jasne meje. Prav tako se ne smemo obremenjevati z očitki vesti, da bi zanje morali storiti nekaj, kar ni mogoče. Zato pa je pomembno, da človeka v stiski pri iskanju pomoči spodbujamo in podpiramo ter smo mu v oporo, tudi tako, da ga pospremimo do osebe, ki mu lahko nudi pomoč. •

Preventivno delo za mlade in z mladimi v župniji

Preventiva za mlade = zdrava oblika druženja v varnem okolju

Preventivno delo za mlade in z mladimi so vse aktivnosti, v katere mlade vključimo:

- kot organizirane aktivnosti, v katere se mladi vključijo in jih izvajajo motivirani posamezniki;
- kot organizirano podporno okolje, kjer lahko mladi sami delajo stvari, ki jih imajo radi, ki si jih želijo delati ...

To velja tudi za župnijo, ki je – če je pravilno zasnovana – ena velika družina. Za mlade pa je pomembno, da je župnija zanje prostor, kjer se počutijo sprejeti in kjer dobijo potrditev.

Aktivnosti v župniji za mlade in z mladimi

Od pastoralnih aktivnosti v župniji:

- ✓ ministrantska srečanja
- ✓ pevski zbori
- ✓ branje beril
- ✓ pomoč pri postavljanju jaslic
- ✓ pomoč pri prihodu sv. Miklavža
- ✓ birmanski animatorji
- ✓ mladinski verouk
- ✓ duhovne vaje

in nazadnje do aktivnosti na socialnem/karitativnem področju:

- ✓ programi učne pomoči
- ✓ pomoč otrokom iz šibkih okolij z različnimi oblikami pomoči
- ✓ psihosocialne delavnice za izboljšanje in razvijanje pozitivne samopodobe, socialnih spretnosti in veščin otrok in mladih, veščin za sprotno reševanje konfliktov ...
- ✓ izvajanje tečajev tujih jezikov
- ✓ organiziranje taborov, počitniških tednov, letovanj ...
- ✓ zbiranje sredstev za ljudi, še posebej v stiski (pomoč pri organizaciji dobrodelnega koncerta, tombole ali drugih akcijah zbiranja sredstev)
- ✓ organizacija medgeneracijskih večerov, sodelovanje v medgeneracijskih skupinah
- ✓ organizacija pomoči starejšim osebam
- ✓ spremljevalci za starejše v domovih (branje, sprehodi, pogovori ...)
- ✓ pomoč pri delitvi paketov hrane
- ✓ predavanja na temo karitativnosti – posebni programi za mlade
- ✓ zbiranje idej o tem, kako še pomagati ljudem v okolici
- ✓ sodelovanje pri dogodkih za pomoč za socialno ogrožene
- ✓ pisanje člankov na te teme
- ✓ akcija proti zlorabi drog in alkohola itd.

- do bolj splošnih in družabnih področij:
- ✓ skavti
  - ✓ oratorij
  - ✓ organizacija župnijskih dogodkov, izletov, romanj, župnijskega dneva ...
  - ✓ družabni ali izobraževalni vikendi ...
  - ✓ ustvarjalne, pogovorne delavnice
  - ✓ izobraževalne delavnice (zeliščna delavnica, redizajn delavnica ob dnevu zemlje, šiviljska delavnica ...)
  - ✓ športne aktivnosti
  - ✓ organizacija različnih oblik druženja (med vrstniki ali medgeneracijska druženja)

11

Foto: Družinski in mladinski center Cerklje

Foto: Družinski in mladinski center Cerklje

POZOR!

- Aktivnosti naj ne bodo same sebi namen, ampak morajo izhajati iz potreb in želja ljudi. Zato ne delamo odrasli programov za mlade, ampak skupaj z mladimi za mlade!
- Programi za mlade se morajo oblikovati skozi čas – začnemo z manjšimi, enostavnejšimi aktivnostmi, pilotnimi projekti, ki rastejo z mladimi v vsakem kraju povsem drugače. Tako počasi gradimo skupnost na medgeneracijskih temeljih.

IDEJA

- Narediti evropski projekt Mladi za mlade v župniji: izmenjava dijakov in študentov z drugimi župnijami po Evropi!

Karitas in preventivno delo

Karitas lahko sodeluje pri vseh aktivnostih, ker je ljubezen. Ko smo z mladimi in za mlade, pričujemo Ljubezen. Karitas lahko mladim nudi prostor, kjer se družijo, se počutijo sprejete, kjer dobijo potrditev, možnost za osebno rast, kompetence za vodenje skupin, podporo za ustvarjanje. Hkrati pa jim v okviru svojega poslanstva daje okvir ljubeče Cerkve, meje, vrednote, ki jih prav tako potrebujejo in želijo.

Karitas bi lahko podprla delovanje mladih predvsem s strukturo in začetnim motivacijskim okvirom, ponudila bi metodologijo in nabor idej, mladi pa bi sami odločali o aktivnostih.

V Karitas želimo pomagati ljudem v stiski, tudi otrokom in mladim, ki se na poti življenja znajdejo v stiski. Stiske otrok in mladostnikov so zelo različne, lahko so popolnoma razvojne in v ozadju ni večjega problema, vendar mladi ob sebi potrebujejo sočloveka. S svojim znanjem in vključevanjem tudi mladih prostovoljcev jim lahko pomagamo, da bodo lažje premagovali težave in stiske, s katerimi se soočajo v mladostniškem obdobju.

12

Namen programov za mlade

Z omogočanjem mladim, da razvijajo svoje darove in sposobnosti, oblikujemo njihovo osebnost v duhu karitativnosti in humanitarnosti ter podpore aktivnemu državljanstvu. V duhu evangelija pa jih učimo služenja in vrednot, ki naj bi jih kot kristjani živeli. Preko sprejetosti vsakega v njegovi enkratnosti, spoštovanja njegovega dostojanstva, slišnosti v njegovih potrebah in ustvarjenega prostora zaupanja mlade s takimi programi pripravljamo na odraslo življenje in hkrati s tem odpiramo vrata vsakemu, ki je v stiski.

Primer ciljev za socialni program Popoldan na Cesti:

Osnovni cilj programa je pomoč otrokom in mladim, ki izhajajo iz socialno ogroženih družin ter iz družin z neurejenimi družinskimi odnosi, pri katerih so prisotne vedenjske, učne in druge psihosocialne težave. V okviru tega izstopajo naslednji cilji:

1. Izboljšanje samopodobe otrok in mladih – izgrajevanje pozitivne samopodobe mladih.
2. Razvijanje oz. izboljšanje socialnih spretnosti in veščin otrok in mladih ter izboljšanje socialnega funkcioniranja – ustrežnejši način komuniciranja, reševanja konfliktov ...
3. Zagotavljanje možnosti za kvalitetno preživljanje prostega časa otrok in mladih ter razvijanje interesnih dejavnosti otrok in mladih.
4. Razvijanje sposobnosti za sprejemanje odločitev in odgovornosti.
5. Razvijanje sposobnosti za prepoznavanje lastnih potreb, želja in ciljev ter izražanje le-teh.
6. Razvijanje učnih navad otrok in mladih ter izboljšanje učnega uspeha.
7. Zmanjševanje revščine ter socialne izključenosti otrok in mladih ter njihovih družin.
8. Preprečevanje odklonskega vedenja otrok in mladih – ustvariti pogoje, da le-ti pridobijo znanje in izkušnje, ter priložnosti, da lahko spremenijo svoje vzorce vedenja.
9. Ozaveščanje in širjenje prostovoljstva med mladimi in v širši javnosti.

POZOR!

Tudi organizacija plesa je lahko poslanstvo Karitas: mladim pokažemo zdrav način druženja, brez alkohola in drugih substanc ... damo jim možnost, da ples organizirajo in s tem gradijo samopodobo, pridobivajo organizacijske sposobnosti, čut za sočloveka ipd.

Foto: Poptiške delavnice Karitas 2015, ŽK Mozirje

Foto: Skavti na misijonski tomboli, Luče 2015, ŽK Mozirje

Kaj je potrebno na začetku?

- Samo nekaj dobre volje, ljubezni in spoštovanja do sočloveka ter vera. Vse ostalo pride.
- Da mlade privabimo, jih na začetku vključimo v zanimive in atraktivne aktivnosti ter jih ne obremenjujmo z nepotrebni zadevami.
- Treba je definirati cilje in narediti skupno vizijo ter mlade usposobiti za mladinske voditelje Karitas.
- V župniji je treba narediti načrt aktivnosti, da ni podvajanja v različnih skupinah, ampak medskupinsko sodelovanje.

POZORI!

- Pri delu z mladimi je pomemben naš zgled!
- Zaupajmo mladim pomembne vloge, mi pa bodimo aktivni gledalci!
- Več kot damo mladim možnosti, da sooblikujejo tako prostor kot programe, več je možnosti, da bodo programi dalj časa uspešni!

Foto: Popoldan na cesti

Foto: Popoldan na cesti

Foto: Popoldan na cesti

Foto: DMC Cerklje, »Oprosti, to mene moti!«

Foto: DMC Cerklje, »Najprej izrežemo krog in nato navijamo nitko...«

Foto: DMC Cerklje, Ko mladi skrbijo za urejenost prostorov

Primer začetkov z učno pomočjo v ŽK Črnomelj

Pred začetkom smo se povezali z osnovnima šolama in s srednjo šolo v našem mestu. S pomočjo svetovalne službe smo poiskali srednješolce – tako prostovoljce kot tudi tiste osnovnošolce, ki potrebujejo pomoč. Nato so vsako leto znova prostovoljke in prostovoljci povabljeni k sodelovanju. Otroci, ki potrebujejo pomoč, in njihovi starši pa nas poiščejo že kar sami, tudi iz drugih krajev v Beli krajini.

Foto: DMC Cerklje, Tudi skupna igra spodbuja dobre odnose

Foto: DMC Cerklje, Radi ustvarjamo, Jesenske počitnice

Pri delu za mlade in z mladimi je pomembno:

- Da se zavedamo naših krščanskih vrednot in poslanstva ter v skladu s tem postavimo pravila, ki naj bodo jasna. Če postavimo mejo, se je držimo. Npr.: če ni cigaret, alkohola v okviru naših aktivnosti, se tega držimo vsi!
- Da ustvarimo zaupanje tudi s starši otrok in mladih, da spodbudijo svoje otroke v te aktivnosti. Še posebej pri učni pomoči so pričakovanja staršev nerealna, včasih pričakujejo izboljšanje čez noč.
- Da smo pozorni na odnose med otroki, mladimi, prostovoljci, zaposlenimi ... Če ni vzajemnega spoštovanja in pripravljenosti na sodelovanje, je zelo težko priti do zastavljenega cilja.
- Da smo pozorni na usklajenost med mladimi prostovoljci – animatorji.
- Da smo pozorni na pasivnost in naveličanost, ki se rada pridruži, ko pridejo enolični dnevi. Treba je ves čas slediti ciljem in videti smisel našega dela.
- Da smo pozorni na pravne podlage in smernice za delo prostovoljcev.

POZORI!

- Ne izčrpajte tistih mladih, ki so najbolj sposobni in aktivni! Čeprav so resnično dragoceni, ne morejo biti »multipraktiki«.

Foto: Počitniške delavnice Karitas 2015, ŽK Mozirje

Foto: Počitniške delavnice Karitas 2015, ŽK Mozirje

Foto: Počitniške delavnice Karitas 2015, ŽK Mozirje

14

Kdo lahko izvaja aktivnosti za mlade in z mladimi?

- V prvi vrsti mladi sami; še posebej so dragoceni tisti, ki so bili usposobljeni za vodenje skupin in mladinske voditelje ali so se preko svoje dosedanjega dela razvili v voditelje ter imajo veselje delati z otroki in so v to delo pripravljene vložiti veliko truda in odpovedi.
- Pri karitativno/socialnih programih so pomembni tudi strokovni sodelavci z dodatnimi znanji, predvsem s področja programa.
- Odrasle osebe, ki sodelujejo v programu, morajo biti osebe, ki jim mladi zaupajo, imajo pravilno avtoriteto, so srčni, znajo prisluhniti mladim, so z njimi tudi na »ulici«, imajo čut za sočloveka in spoštovanje do vsakega človeka.

Foto: Počitniške delavnice Karitas 2015, ŽK Mozirje

Foto: otroci in mladi pri učenju, ŽK Črnomelj

Foto: otroci in mladi pri učenju, ŽK Črnomelj

POZOR!

Pri delu z mladimi ni pomembna starost, ampak odnos, ki ga imamo do mladih, ali jih znamo sprejeti take, kot so, jim prisluhniti in zaupati.

Foto: Izdelovanje voščilnic, ŽK Črnomelj

Motivacija mladih za prostovoljsko delo

Mladi iščejo potrditev in sprejetost, zato je pomembno, da jim damo možnost, da sami iščejo načine, kako bi lahko bili koristni v družbi in Cerkvi. Torej ponuditi alternativo, skupnost, kjer se bodo dobro počutili, dobili odgovor na vprašanja, ki jih bodo imeli, ob tem osebno rasti ter preko nas in svojega dela resnično začutili poslanstvo Karitas.

Največja motivacija za mlade so vidni rezultati – uspeh otroka v šoli, ki so mu pomagali pri učenju, ipd.

POZOR!

- Ne pozabite mladim ponuditi možnosti za sprostitev!
- Mladi naj imajo možnost sodelovati in oblikovati programe, še posebej tiste, kjer bodo dobili veliko potrditve!
- Mladi imajo radi akcije, zato jih ne obremenjujte z dolgočasnimi sestanki!
- Pomembno je poznati talente in sposobnosti mladih in jim ponuditi tisto delo, ki jih veseli!

Foto: Račopoldan na cesti: učna pomoč

SPODBUJATI K RASTI V LJUBEZNI

papež Frančišek

Papež Frančišek je konec aprila nagovoril sodelavce italijanske Karitas ob njihovi 45. obletnici ustanovitve. Misli so aktualne tudi za nas – sodelavce Karitas v Sloveniji, kajti izpostavil je vzgojno poslanstvo Karitas, ki se vedno nanaša na občestvo Cerkve in na služenje širokih razsežnosti, od članov Karitas pa zahteva konkretno ljubezen do vsakega človeka, s posebno pozornostjo do revnih.

Da bi Cerkev rasla v ljubezni in zvestobi

Odkrivajte vedno nove vidike vašega pastoralnega dela, da bi lahko na najboljši način odgovorili Gospodu, ki nam prihaja naproti v obrazih in zgodbah bratov in sester v stiski. Stoji na vratih naših src in skupnosti ter čaka, da kdo odgovori na njegovo ne-

vsiljivo in vztrajno trkanje: čaka ljubezen, ki je »ljubkovanje Gospodovega usmiljenja«; ljubkovanje, ki po »roki« Cerkve izraža Očetovo nežnost in bližino. Usmiljenje članov Karitas naj bo v današnjem kompleksnem svetu »pozorno in poučeno; konkretno in kompetentno, zmožno analizirati, raziskovati, proučevati in premišljevat«. Prav tako naj bo »osebno, a tudi skupnostno; zanesljivo v moči verodostojnosti, ki je evangeljsko pričevanje«; obenem naj bo »organizirano in razvito, da bi nudilo vedno bolj precizne in skrbne usluge«. Usmiljenje naj bo »obzirno in prijetno, polno pomembnih odnosov; odprto za vse, skrbno pri vabljenju malih in revnih tega sveta, naj prevzamejo aktivni del v skupnosti, ki ima svoj vrh v

Predlogi za pogovor v skupini

1. delavnica

- Naredimo plakat. Če nas je na srečanju več, se lahko razdelimo v dve ali tri skupine in vsi delamo enako ter si ob zaključku podelimo stvari.
- Najprej napišemo, kje je naša župnijska Karitas aktivna, kaj dela, katerim ljudem pomaga.
- Z drugo barvo pa dopisujemo, komu bi še lahko pomagali, kdo bi lahko pomagal in na kakšen način. V mislih imejmo različne stiske ljudi, ki smo jih v letošnjem letu omenjali preko del usmiljenja. Pri oblikah pomoči se ne obremenjujmo z realnimi možnostmi, ampak napišimo naše želje v idealnem svetu.
- V skupnem pogovoru ugotovimo, komu dejansko lahko pomagamo.
- Nato se odločimo za enega konkretnega človeka, ki je v stiski, pa k njemu nismo še nikoli pristopili. Naredimo zanj cel načrt: kako bomo pristopili k njemu, kakšne oblike pomoči mu lahko nudimo, na kakšnega strokovnjaka se lahko obrnemo po pomoč, če jo potrebujemo (konkretni stiki), kaj bi še potrebovali, da bi temu človeku lahko resnično pomagali?
- Med seboj se dogovorite, kdo bo navezal stik. Z igro vlog odigrajte prizor, kako bi bil videti prvi stik. Nato evalvirajte to igro in poiščite še druge možnosti, ki se lahko zgodijo, in odzive nanje.
- Ob zaključku srečanja zmolimo za osebo, ki je v stiski in smo zanj naredili načrt pomoči, ter za prostovoljce, ki bodo navezali stik z njo.

2. delavnica

- Naredimo plakat. Lahko se razdelimo v več skupin.
- Napišemo različne tipe ljudi, ki so zastopane v naši župniji: dojenčki, otroci, ločeni, stari, invalidi, mlade družine ...
- Nato pa napišemo, kako do teh ljudi pristopamo, in če jih na kakršen koli način vključujemo v našo župnijsko Karitas.
- Iščemo ideje, kako bi jih lahko vključili in kaj bi z njimi in zanje lahko naredili.
- Nato na dodaten list papirja napišemo še tri ljudi ali družine, ki so se v zadnjem času preselile v naše okolje. Ob vsakem zapišemo, kaj o njem vemo in če smo že pristopili k njim in jih povabili v kakšno našo dejavnost.
- Če smo delali v več skupinah, drug drugemu predstavimo zaključke, nato pa skupaj naredimo konkreten načrt, kaj bi za eno od teh skupin ljudi naredili, da bi jim približali našo Karitas, in kako bi jih aktivno vključili v našo dejavnost. V načrtu naj bo: do koga bomo pristopili, kako jih bomo vključili v načrtovanje dejavnosti, kako in kdaj naj bi dejavnost okvirno potekala, kako bomo to evalvirali in načrtovali naprej.
- *Ob zaključku srečanja v molitvi pred Gospoda položimo vse naše načrte in ljudi, ki so nam zaupani.*

Foto: Helena Ževnik Rozman

nedeljski evharistiji». Kajti revni so močna ponudba, ki jo Bog daje Cerkvi, da bi rasla v ljubezni in zvestobi.

Vso skupnost spodbujati k rasti v ljubezni

Pred izzivi in protislovji našega časa ima Caritas težko, a temeljno nalogo: delovati tako, da bi karitativno služenje postalo zavzetost vsakega od nas, da bo torej vsa krščanska skupnost postala subjekt ljubezni. Temeljna naloga Caritas je: »biti spodbuda, da bo vsa skupnost rasla v ljubezni in znala najti vedno nove poti, kako biti blizu najrevnejšim, kako razumeti in pristopati k situacijam, ki pritiskajo na milijone oseb v vaši državi, Evropi in po svetu«. Pomembno vlogo pri tem ima promocija prostovoljstva in formacija prostovoljcev. Prostovoljstvo v svojih različnih izrazih je poklicano posvetiti čas, vire in sposobnosti za vso skupnost preko del solidarnosti. Bistvenega pomena je tudi spodbujanje civilnih institucij in ustrezne zakonodaje, ki bo v korist skupnega dobrega in bo ščitila najšibkejšo družbene plasti.

Vzgajati za spoštljivo in bratsko srečanje med kulturami

Pred vsemi pojavi, ki sejejo strah, nemir, finančne špekulacije, degradacijo okolja in vojne, je nujno, da se s skupnim vsakodnevnim delom na določenem teritoriju nadaljuje »vzgoja za spoštljivo in bratsko srečanje med kulturami in družbami ter skrb za stvarstvo v skladu s celostno ekologijo«. Prizadevajte si širiti skupnosti, ki bodo naklonjene dialogu in bodo konflikte živele na evangeljski način, ne da bi jih zaniemale, ampak da bi iz njih naredile priložnosti za rast in spravo. To je mir, ki nam ga je osvojil Kristus in ki smo ga mi povabljeni ponesti naprej, zato iščite vzroke za revščino in si jih prizadevajte odstraniti, preprečujte izključevanja, pritiskajte na mehanizme, ki povzročajo krivičnost, nasprotujte vsaki grešni strukturi.

Za doseganje tega cilja je pomembno vzgajati posameznike in skupine za »zavesten življenjski slog, da se bodo vsi zares čutili odgovorne za vse«. To pa se mora začeti že v župnijah. To je »dragoceno in kapilarno delo župnijskih Caritas, ki ga je treba nadaljevati in pomnožiti na določenem teritoriju«.

Pospeševati integracijo priseljencev

Nadaljujte svoja prizadevanja za delo s priseljenimi osebami. Pojav migracij, ki danes predstavlja kritične vidike, ki jih je treba urejati s celovitimi in dolgoročnimi politikami, kljub vsemu pod določenimi zornimi koti ostaja bogastvo in vir. Delo Caritas je torej dragoceno, saj »s solidarnim pristopom podpira izbire, ki vedno bolj pospešujejo integracijo med tujci in domačimi državljani«.

Družina je karitas

Pričevanje o ljubezni postane pristno in verodostojno, kadar vključi vse življenjske trenutke in odnose. A zibka in dom tega pričevanja je družina, domača Cerkev. Družina je po svojem ustroju karitas, ker jo je takšno ustvaril Bog: duša družine in njenega poslanstva je ljubezen. To je tista usmiljena ljubezen, ki zna spremljati, razločevati in vključevati situacije slabotnosti. •

povzeto po Radiu Vatikan

Foto: Rok Mubi

ITI NA POT S STAREJŠIMI

Helena Zevnik Rozman

Posvet o skrbi za starejše in bolne – kako bomo odgovarjali na potrebe v prihodnosti

»Človeka je vedno treba najti tam, kjer je. To je tista neposrednost, ki je nujno potrebna. Iz izkušnje spremljanja bolnikov pomeni pravzaprav to: odkriti, kje človek je, ga srečati, prisluhniti, odkriti njegova občutja, njegovo iskanje, njegove stiske, njegovo bolečino, njegovo hrepenenje ...

V starosti je lahko človek v več situacijah. Drugačna je situacija starejšega človeka, ki je še razgiban v življenju ... Drugače je, ko je omejen – gibalno, vidno, slušno ... ali ko gre za proces začetka demence ... Drugače je, ko je od vseh odvisen.

Treba ga je najti v njegovi situaciji in iti z njim na pot – kako doživlja svojo nemoč, osamljenost ...« (p. Marko Novak)

V sredo, 20. aprila, se nas je v Domu sv. Jožefa v Celju preko 100 odpravilo na pot, da bi spoznali, kaj starejši zmorejo, potrebujejo in hočejo, kar nam je v svojem predavanju predstavil dr. Jože Ramovš. Izpostavil je štiri izrazite potrebe in hotenja starejših, in sicer:

- **hojo**, ki je najizrazitejši varovalni dejavnik gibljivosti – tisti, ki veliko hodi, je najbolj zdrav;
- **srečnost** hodi vstrib z lepimi družinskimi odnosi, doživljanem smisla in uspešnim prenašanjem svojih spoznanj in izkušenj na druge;
- **oskrbovanje onemoglih** – ¾ onemoglih v Evropi oskrbujejo domači, domovi za starejše le četrtino. Oskrbovanje onemoglih je največja učilnica za učenje sočutja, empatije, ljubezni, dobrote, in to ne sme odpovedati, ker bo sicer zmagala miselnost evtanazije ...
- **duhovnost** – zelo živa potreba, njene demografske značilnosti so žal obratne od vernosti, omogoča ravnotežje v sprejemanju in dajanju, kar je odločilno za kakovostno oskrbovanje.

Ob koncu nam je dr. Jože Ramovš predal v razmislek tri velike možnosti dela za starejše v slovenski državi, Cerkvi, občini, župnijski Karitas:

- usposabljanje za razumevanje starosti, onemoglosti in oskrbovanja – šola za novo spoštovanje med generacijami;
- skupine za starejše – zdravilo proti osamljenosti, doživljanje duhovne razsežnosti (smisla) življenjskih izkušenj;
- spremljanje umirajočih – človeško umiranje, doživljanje svetosti življenja.

V nadaljevanju nas je nagovoril p. Marko Novak in v svojem bogatem nagovoru spregovoril o duhovnih potrebah starejših in iskanju poti do človeka. Dr. Suzana Oreški je spregovorila o dilemah med prostovoljskimi in strogo strokovnimi oblikami pomoči, Davor Dominkuš z Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pa o vseh pravicah in možnostih, ki jih imajo starejši v Sloveniji.

Nadaljevanje srečanja je bilo zelo izkustveno, saj so svoje izkušnje srečavanja in pomoč starejšim z nami podelili: Rok Metličar iz ŠK Celje, Alenka Petek iz ŠK Ljubljana, Ana Marija Tisovic iz ŽK Slovenske Konjice, Klementina Bajec iz Zavoda Karitas Samarijan, Blanka Ambruž iz Zavoda sv. Cirila in Metoda v Beltincih ter Miro Šlibar, dolgoletni bolniški duhovnik.

V zadnjem delu pa smo imeli besedo vsi, ko smo se zbrali v različnih tematskih delavnicah, kjer smo si izmenjali izkušnje in naredili oceno stanja. Iz vsega gradiva, ki se je zbralo, lahko z veseljem ocenimo, da je na tem področju narejenega že zelo veliko, da smo pri tem zelo ustvarjalni, čaka pa nas še veliko možnosti in priložnosti, kot nam jih je v uvodu predstavil dr. Jože Ramovš. Za namen usposabljanja in boljšega prepoznavanja potreb starejših bomo z jesenjo tudi v Žarek dobrote uvrstili posebno rubriko, v kateri vam

bomo predstavili tudi nekaj vsebin s posveta. Prav gotovo pa se bomo še srečali na podobnih posvetih v naslednjih letih. •

celje

BITI KRŠČEN, LJUBITI ISLAM IN IMETI SLOVENKO ZA ŽENO

Barbara Godler

21. aprila sta bila na našem srečanju **Več vem, manj me je strah, ko na vrata potrka neznan brat**, gosta Vael in Nataša Hanuna. Zakonca iz različnih svetov in ver. Nataša je katehistinja, zaposlena na Župnijski karitas in z vsem srcem kristjanka, Vael pa rojen v Damasku (oče je Palestinec, mama pa Slovenka s Koroške), krščen, po vzgoji in srcu pa bližje islamu.

Vael je ob migrantskem valu, ki je zajel Slovenijo, od lanskega septembra preživel ogromno časa na meji s Hrvaško in bil prevajalec, posrednik in včasih nemi poslušalec.

Večer nam je prinesel sporočilo, da se kot zakonca s svojo različnostjo bogatita. Nataša pravi: »Odkar sem poročena z Vaelom, se je moja osebna vera poglobila. Ob njem še globlje spoznavam, kaj je resnično zaupanje v Božjo previdnost in kaj je prava radodarnost.«

In kaj pomeni 'islamski džihad'? »Večina ljudi to razume kot sveta vojna, vojskovanje, v resnici pa je to trud, ki ga moramo storiti v vsakdanjem življenju ... pri učenju, pranju avta, v odnosih ... da živimo po Božji volji,« pojasnjuje Vael.

Veseli smo bili njunega pričevanja in da sta bila z nami – takšna, kot sta. •

koper

S POPOLDNEVOM NA CESTI PO CESTI NA NOTRANJSKO

Tatjana Rupnik

V soboto, 14. maja, smo za vse otroke programa Popoldan na cesti pripravili končni izlet. Moram priznati, da me je presenetilo, saj se je na izlet prijavilo kar 80 otrok, njihovih staršev in prostovoljcev. Odpravili smo se na Notranjsko, natančneje v Pivko.

Želela sem si, da bi se otroci поблиžje spoznali z ekologijo in naravo. V Ekomuzeju presihajočih jezer so nam predstavili, kaj vse se dogaja na njihovem področju. Predstavitve je potekala tako, da so otroci lahko sodelovali. Po končanem ogledu muzeja smo se odpravili na sprehod do jezera. Vedela sem, da jezera trenutno ni. Spraševali so me, če se bodo lahko kopali, če je voda mrzla, če so v njej kakšne živali. A ko smo prišli tja, jezera ni bilo. Zanimivo, da otroci sploh niso bili razočarani, ravno nasprotno, veselo so tekali po travi, kjer bi moralo biti jezero. Zanimalo pa jih je, kako lahko tako veliko vode kar izgine in kam izgine ter kje pride nazaj ven. Kasneje smo se s skupino otrok pogovarjali o tem. Nekdo izmed otrok mi je rekel: »Tatjana, veš, tudi pri meni je tako. Ko sem vesel, vre iz mene sreča, veselje, ko sem žalosten, vse potlačim vase, se zaprem. Tako je z jezerom. Je nekje v globini, žalostno, in ko pride pravi trenutek, izbruhne in je polno življenja in sreče.«

Pot nas je nato odpeljala naprej do gradu Prestranek. Prijazni lastnik nam je pokazal čredo goveda Angus in islandske konje. Otroci so se lahko поблиžje spoznali s konji, jih česali in frizirali. Nekateri so prvič prišli v stik s konji in res je, kot pravijo, da so konji terapevtska bitja. Deklica, ki je bila vedno zaprta vase, z niko-

mer ni nikoli navezala stika, se je pri konju prvič nasmehnila. Lepo je bilo videti, da se

je počutila veselo, sprejeto. Z mamami sva se kasneje pogovarjali, da bi bilo dobro, če bi jo lahko kdaj pa kdaj peljala h konjem, mogoče v jahalno šolo.

Ne glede na to, da je bil izlet usmerjen bolj v sprostitve in druženje, sem na koncu spoznala, da smo za nekatere naredili zelo veliko. Zato zahvala vsem, ki so nam omogočili ogled, hvala sponzorjema Fructalu in Pekarni Brumat za okrepčilo in hvala vsem udeležencem izleta. Posebna zahvala pa Bogu, da nam je dal čudovito vreme, in svetemu Krištofu, da nas je s poti srečno pripeljal nazaj domov. •

UMETNIKI ZA KARITAS V KRAJNJI IN MURSKI SOBOTO

Jožica Ličen

Likovna dela, ki so nastala v 21. mednarodni likovni koloniji Umetniki za Karitas, in sporočilo »Veselite se življenja« tudi v letošnjem letu potujejo. Po Ljubljani so se slike selile v Trst, od tam pa v Kranj in Mursko Soboto.

V Kranju je razstavo prvič gostil Kranjski muzej v Prešernovi hiši. Prijazne sodelavke, glasbena gosta Anja in Klemen Pfeifer ter kranjski župan so bili dodana vrednost umetnosti in dobrotelčnosti. Razstavo v Prešernovi hiši si je ogledalo veliko ljudi, in morda kot zanimivost: slika avstrijske slikarke Brigitte je šla celo na Kitajsko.

V Mursko Soboto smo šli tretjič. V Pokrajinski in študijski knjižnici je vedno lepo. Karmen Smodiš in Jožef Kociper sta poskrbela, da je vse teklo tako, kot mora, domači župnik Goran Kuhar je razstavo odprl. Darkove cimbele in Valerijin čelo sta s prekmursko glasbo obogatila celotno prireditev.

Vedno znova dobivam potrditev, da človek ne živi samo od kruha, saj je predvsem umetnost podoba Najvišjega, podoba Stvarnika. •

Ljubljana

PRI MARIJI PUSTILI SVOJE SKRBI, SEBOJ ODNESLI MIR IN BLAGOSLOV

Utrinki z romanja prostovoljcev ŽK ljubljanske nadškofije

Svoje misli in občutke z romanja so z nami delili: Tončka Štrefelj Trilar, ŽK Stara Loka, Marija Dolinar, ŽK Bevke, Tone Založnik, ŽK Lj. – Marijino oznanjenje in Štefan Trajbarič, ŽK Lj. – Zadobrova.

Ob tej priložnosti pa se želimo še prav posebej zahvaliti g. Stanku Štefaniču, župniku iz Črnuč in Belokranjcu po rodu, za pomoč in podporo pri pripravi romanja, g. Jožetu Pavlakoviču, ki nas je odprtih rok sprejel v svoji župniji Stari trg ob Kolpi, g. Piberniku, župniku iz Metlike, za odlično vodenje po Treh farah, ter g. Jožetu Šušteršiču za orgelsko spremljavo in pripravo pesmarice za romanje.

Člani ŽK se trudimo biti koristni, kolikor je mogoče. Vsak se v svoji župniji trudi pomagati vsem pomoči potrebnim. Vedno se kaj najde, če imaš odprte oči, predvsem pa srce. V zahvalo smo vsako leto povabljeni na romanje, ki ga organizira Škofijska karitas Ljubljana. Tudi v sredo, 27. aprila, se nas je zbralo lepo število. Z nami je bilo pet duhovnikov: g. Marko Čižman, predsednik ŠKL, g. Stanko Štefanič, župnik iz Črnuč, g. Jože Pavlakovič, župnik iz Starega trga ob Kolpi, g. Janez Avsenik, župnik iz Mengša, v Metliki pa se nam je pridružil še domači župnik, g. Jože Pibernik, ki je z nami poromal do Treh far. V cerkvi je v glavnem oltarju kip Žalostne Matere Božje. Prva omemba cerkve in župnije sega v leto 1228. Sodelovali smo pri sv. maši. Maševal je župnik Marko Čižman, ki nas je v zanimivi pridigi opozoril na odnos do prosilcev.

Po maši in ogledu vseh treh cerkva smo se odpeljali do gostišča, kjer nas je čakalo odlično kosilo.

Ko smo vstopili v prostor, smo imeli občutek, da bo tu velika svatba. A bilo je pripravljeno za nas. Po končanem kosilu je g. župnik Marko Čižman vzel v roke kitaro. Zadonela je lepa pesem.

V cerkev Matere Božje na Žeželj nas je spremljal g. Rude, tamkajšnji mežnar, ki je povedal, da k njim romajo tudi hrvaški državljani. Cerkev je nekdaj služila za obrambo proti Turkom. Leta 1940 je bila zelo poškodovana od strelav. Prosil nas je, naj zanjo veliko molimo, in g. Čižmanu v zahvalo in v spomin izročil sliko cerkve.

Naša pot nas je po zelo vijugasti makadamski cesti vodila še v Stari trg ob Kolpi, kjer je terapevtska skupnost TAV. Njihov duhovni vodja in vzgojitelj je g. Jože Pavlakovič. Z dobrim zgledom je prevzgojil marsikaterega fanta. Veliko delajo sami, saj jim prav to koristi, da zaposlijo misli. Izdelujejo rožne vence, sveče in mnogo drugih stvari. Molitev je na prvem mestu.

Enakomerna vožnja avtobusa in glasna molitev rožnega venca za srečno pot in blagoslovljen dan

me je navdala z veseljem. Zdelo se je, da naša molitev plava in preplavlja avtobus ter se z vetrom

razširja čez vso dolensko pokrajino in še dlje, imela sem občutek, da čutijo molitev tudi vsi sodelavci, ki so ostali doma. Ko smo pri Treh farah stopili v prvo od treh cerkva, so naši koraki zastali in pogovori obnemeli, saj smo v glavnem oltarju zagledali Žalostno Mater Božjo z mrtvim sinom v naročju. Pogled na sedem mečev, ki so prebodli njeno srce, je nehote stisnil srca romarjev. Pesem iz stoterih grl je med sveto mašo nosila v sebi sporočila veselja, zahval in priporočil Materi Mariji in njenemu Sinu. Prijetno druženje s kosilom je obrnilo dan v drugo polovico, melodije ljudskih napevov ob kitari so mi še odzvanjale v ušesih, ko smo se peljali ob Kolpi do Vinice in romarske cerkve nad njo, do Marije na Žežlju. Pod pročeljem cerkve, obnovlje-

nim leta 1957, smo našli zavetje pred dežjem. Vstopili smo v to starodavno svetišče, posvečeno Marijinemu imenu, in pozdravili Marijo na Žežlju na glavnem oltarju in Marijo romarico v osrednji cerkveni ladji. Če se doslej katero izmed src še ni premaknilo, se v tem svetišču prav gotovo je, ko so v čast in zahvalo Mariji na Žežlju po cerkvi donele pete litanije Matere Božje.

Rad bi omenil predvsem našo pot na Žeželj. Že iz doline smo videli vzpetino, obraslo z gozdovi, tam na vrhu pa je izza dreves kukal zvonik. Vodič nam je povedal, da je tam cerkvice Marijinega imena. S svojim pripovedovanjem o zgodbah in čudežih, ki so se dogajali na tem kraju, je v nas zbudil neko skrito upanje in hrepenenje, da si ogledamo ta kraj. Po dolgi in ozki poti sta se dva avtobusa komaj uspela pripeljati prav do cerkvice. Tam je stala stara mala cerkvice s pokritim predverjem, nič posebnega. Pa vendar nas

je vleklo v notranjost, ki se je skrivala za sivimi zidovi. Presenečenje je bilo res veliko. Razkošje, ki ga ponuja ta cerkev, je primerljivo z marsikatero baziliko tega sveta. Mene osebno je bolj zanimala Marija z Jezusom v naročju. Zanimala me je skrivnost, ki jo kot Mati Božja deli celotni Beli krajini pa tudi vsakemu, ki se zateče k njej. Vodič je govoril o veliko čudežih, ki so se zgodili prav v tej cerkvi. Ob tem sem nekako začutil, koliko prošenj in upanja in hrepenenja so razni ljudje prinašali Mariji. Ali so bili uslišani? Vsi gotovo ne, toda prepričan sem, da so vsi odšli domov z neko toplino v srcu. S podobo Marije, dobre matere in priprošnjice, prepričani, da jih je Marija slišala, potolažila in jim vlila upanje. Bilo nas je okoli sto romarjev. Upam si trditi, da je vsak od nas pustil Mariji nekaj svojih skrbi. S seboj pa smo odnesli njen blagoslov in mir, ki ga ta kraj, kjer prebiva Marija, izraža.

V Marijini božjepotni cerkvi na Žežlju so med vojno nekaj časa bivali partizani, dokler jih od tam niso pregnali Nemci. Pravi čudež je, da je med vso to vojno vihro cerkev ostala cela in umetnine v njej neodtujene in nepoškodovane. Vpliv od Zgoraj se odraža v različnih oblikah! •

PRIŠLI Z VESELJEM, DA NAREDIMO NEKAJ ZA SEBE

Joži Roglič

Desetič smo se zbrali na počitnicah za starejše sodelavce Karitas

Dvaindvajset zbranih sodelavk, medgeneracijska skupina vseh starosti, v srcu pa usmiljene prostovoljke do vseh ljudi s katerimi delamo in živimo. Prišli smo z veseljem, da skupaj naredimo nekaj za sebe in da dopolnimo znanje, katerega rabimo pri delu prosečih ljudi v stiski.

Predstavniki, voditelji in organizatorji iz Škofijske Karitas Ljubljana so nam bili vzor in na razpolago za veliko vprašanj, ki se pojavijo pri delu v župnijskih Karitas. Poleg pogovora je bilo veliko drugih aktivnosti, za katere smo se lahko prostovoljno odločili. Imeli smo tudi različne razvedrilne in prijateljske igre, na primer skriti prijatelj do zadnjega dne, ročne spretnosti za ustvarjanje, itd.

Prvi dan smo začeli s kosilom, nato smo imeli kopanje in sprehode, zvečer pa večerjo. Naslednji dan zjutraj smo imeli najprej jutranjo telovadbo in po njej zajtrk. Nato odšli na sprehod po mestu okrog župnijske cerkve v Portorožu in imeli pogovor z župnikom – veliko duhovnega odkritja v cerkvi in zunanji kapele pri Lurški Mariji in klečanju Bernardke ob gledanju Marije. Po kosilu smo imeli ročne spretnosti in nato kopanje. Po večerji smo imeli v hišni kapeli sveto mašo, po njej pa čudovito srečanje z duhovnikom Božom Rustjanom, ki nam je predaval o svojih poteh po drugih državah in o pisanju knjig, ki so namenjene vsem generacijam. V sredo smo se takoj po zajtrku odpravili na ladjo namenjeno v Izolo. Ker nas je bilo veliko in tudi veliko tujcev, je bila želja, da si ogledamo vso slovensko obalo, zato smo se z ladjo vozili dve uri. Med vožnjo z ladjo je bilo veliko čudovitega druženja, smeha, petja, pogovora in itd. Po vrnitvi v naš dom smo imeli kosilo, popoldan pa je bilo na vrsti kopanje. V četrtek zjutraj smo se peš odpravili v Strunjan, kjer je bila ob deseti uri sveta maša. Po vrnitvi pa smo imeli ostale aktivnosti po dogovoru. V petek pa smo se pripravili za vrnitev domov ob pogovoru o lepem in koristnem doživetju počitnic za sodelavce Karitas.

Hvala vsem iz Škofijske Karitas Ljubljana ter kuharicam, ki ste se v celoti z ljubeznijo in usmiljenjem posvetili sodelavcem.

Bogu hvala, da nam je namenil teh nekaj prečudovitih dni skoraj brez dežja.

Hvaležne prostovoljke župnijskih Karitas. •

maribor

MESEC MAJ, ČAS ŠMARNIČNIH POBOŽNOSTI

Zdenka Golub

Na binkoštno nedeljo člani Karitas, sosedje, sorodniki in prijatelji se že dolga leta zbirajo ob Horvatovi kapeli v Strajni.

Mesec maj že od nekdaj vzbuja praznično razpoloženje zaradi naglo prebujajoče se narave.

Je pomladni mesec, ki je poln posebnih življenjskih sil in življenjske rasti, trava zeleni in vse je cve-

bo ljubezen in vero prenesla tudi na svoje vnuke, da bodo tudi oni nadaljevali in skrbeli za kapelo.

Domača duhovnika p. Andrej Sotler in p. Benjamin Mlakar sta pričela z litanijami, nato smo prepevali prelepe Marijine pesmi. Pater Andrej je predstavil tudi šmarnično branje za otroke, ki letos nosi naslov »Pater, ki je videl Jezusa« in šmarnično branje za odrasle »Ljubim te, Terezija«.

Po končani šmarnični pobožnosti smo se zadržali na krajšem družabnem srečanju. Otroci so se igrali, starejši pa smo poklepetali in se spomnili dogodkov iz preteklosti. Gospe Ani smo zaželeli veliko zdravja in da se prihodnje leto zopet snidemo. Za prijetno vzdušje so ob koncu zaigrali ljudski godci Prijatelji, ki jih vodi Srečko Letonja. •

toče. V katoliški Cerkvi je posvečen življenju Marije. Med meseci ima največ različnih imen. Ta so: majnik, cvetnar, cvetnik, rožni cvet, rožni mesec, sentlipovšek in binkoštnik.

V tem mesecu se vrsti vsakodnevna šmarnična pobožnost, v cerkvah, pri križih ali kapelicah.

Ta pobožnost je ime šmarnice dobila po cvetlicah, ki maja cvetijo v gozdovih in vrtovih. Na Slovenskem je šmarnično pobožnost uvedel blaženi Anton Martin Slomšek.

Pobožnosti se v naši župniji vrste cel mesec – vsak dan na podružnici Žalostne Matere Božje pri Novi Cerkvi za otroke, vsako jutro v župnijski cerkvi za odrasle, prav tako pa tudi pri nekaterih znamenjih v župniji. Na binkoštno nedeljo pa se že dolga leta zbirajo člani Karitas, sosedje, sorodniki in prijatelji ob Horvatovi kapeli v Strajni in tako je bilo tudi letos.

Bilo je lepo sončno popoldne. Zbrali smo se ob kapeli, ki stoji ob Horvatovi domači hiši. Nihče se ne spominja več točnega datuma postavitve, postavljena pa je bila v zahvalo, zaradi velike pobožnosti ljudi, ki danes tako manjka vsem. Stoji ob cesti in mimoidoče pozdravlja in nagovarja. Zanj vzorno skrbi 85-letna Ana Horvat. Odkar pomni, se pri tej kapeli v velikonočnem času blagoslavlja jedila za ta okraj. Upa, da

murska sobota

LAZARJEV DOM MURSKA SOBOTA

Jožef Kociper

Pred dvema letoma, 14. maja 2014, smo blagoslovili Lazarjev dom. Ob drugi obletnici je prav, da se na kratko ozremo na prehojeno pot.

Že leta prej smo s strokovnimi službami centrov za socialno delo zaznavali potrebe po toplih obrokih za okrog 40 ljudi na dan. Ob odprtju Lazarjevega doma pa smo bili priča mnogoterim skritim stiskam, ki smo jih zaznali šele s pričetkom delovanja programa. Kaj hitro smo morali omejiti sprejemanje upravičencev na 85, ker nam je zmanjkovalo sredstev.

Kaj nam je Pomurje – slovensko žitnico – pripeljalo na rob preživetja?

V Pomurju se že od leta 2009 srečujemo z rekordno velikim številom brezposelnih in propadom podjetij, ki so bila nosilci gospodarskega razvoja, kar je posledica globoke gospodarske krize. Kriza je na površje vrgla probleme ljudi in stiske, ki so bile do

sedaj prikrite med štirimi stenami domačih stanovanj. Zaradi nizkih prihodkov, tj. prejemkov denarne socialne pomoči, pokojnin, in vse večjih življenjskih stroškov je potreba po brezplačnem toplim obroku, brezplačni zdravstveni oskrbi in zdravniškem pregledu ter brezplačni pravni pomoči pri ljudeh z nizkimi dohodki vedno večja in v veliki večini že nuja. Sami si zaradi socialne stiske ne morejo priskrbeti osnovnih življenjskih dobrin in storitev.

Z vse slabšim socialno-ekonomskim položajem pa je povezano slabo duševno zdravje, nasilje v družini in zasvojenost z alkoholom ali prepovedanimi drogami. V ta namen pri nas deluje svetovalnica za odvisnike, ki omogoča zasvojenim in svojcem strokoven vpogled v možne rešitve ter reševanje problema zasvojenosti z vstopom v eno od terapevtskih skupnosti, ki delujejo v okviru Karitas.

V tem času delovanja smo dobili vpogled v socialno stanje občanov Mestne občine Murska Sobota, ki so se znašli v res hudih stiskah. Bili smo presenečeni nad številom ljudi, ki so se v tem času znašli na cesti, brez strehe nad glavo. V večini primerov gre za mlajše ljudi, katerih težave so povezane tudi z odvisnostjo od alkohola in drog. Nudimo jim celotno paleto storitev preko naših programov: od ljudske kuhinje, izdaje oblačil, umivalnice in tuširnice, zdravstvene oskrbe, pravne pomoči do svetovanja glede zasvojenosti in napotitve v terapevtske skupnosti. V Lazarjevem domu izvajamo tudi program logopedskoterapevtskih storitev, saj tovrstne pomoči v Pomurju zelo primanjkuje.

V Lazarjevem domu se jim želimo približati skozi pogovor in skupaj z njimi iskati poti k samostojnejšemu življenju. Vsega tega pa ne bi zmogli brez dobrega sodelovanja z lokalnimi oblastmi in državnimi institucijami.

Prav zato se moramo še posebej zahvaliti Mestni občini Murska Sobota za veliko materialno in moralno podporo pri izvajanju programov v Lazarjevem domu in Centru za socialno delo Murska Sobota za izredno strokovno pomoč pri obravnavi kandidatov za vključitev v programe v Lazarjevem domu.

Pri obravnavi ljudi, ki prihajajo v Lazarjev dom, vsakodnevno ugotavljamo, da so na njihove življenjske poti velikokrat vstopile okoliščine, na katere sami niso zmogli in znali zadovoljivo odgovoriti. Kar nas je še posebej prijetno presenetilo: iskali so delo, tudi prostovoljsko. Ob tem spoznanju smo lahko kaj hitro ugotovili, da tudi prostovoljnega dela, kakršnega bi zmogli opravljati s svojimi številnimi omejitvami, ni na pretek.

Po dveh letih bogatih izkušenj v Lazarjevem domu dobivamo vse boljši uvid v potrebe »zdravljenja« socialnih bolezni naših obiskovalcev, pa tudi na terenu. Ljudje, predvsem stari so vse bolj izključeni iz družbe, so osamljeni, mnogokrat trpijo tudi fizično ali psihično nasilje.

Prav zaradi tega smo se na Škofijski karitas Murska Sobota odločili stopiti naproti starejšim z ustanavljanjem Župnijskih skupin za starejše pod vodstvom prof. dr. Jožeta Ramovša. Na devetem Plenumu Škofijske karitas Murska Sobota smo petega marca 2016 imeli predavanje in kasneje izobraževanje petindvajsetih voditeljev Župnijskih skupin za starejše. Septembra 2016 pričakujemo, da bomo imeli na tretjini župnij v Škofiji Murska Sobota ustanovljeno vsaj po eno skupino.

Prvega januarja naslednje leto pa bomo dočakali že deseto obletnico ustanovitve Škofijske karitas Murska Sobota. V teh desetih letih ugotavljamo, da nas ljudje vse bolj potrebujejo in da so njihove stiske vedno bolj zahtevne. Naša stalna in permanentna naloga sodelavcev v Karitas pa je, da nenehno iščemo nove poti do bližnjega tudi v zahtevnejših potrebah.

Po dveh letih delovanja nam je Lazarjev dom pokazal na potrebe po intenzivnejšem iskanju novih poti do bližnjega v njegovih vse zahtevnejših stiskah.

Zahvaljujemo se škofu dr. Petru Štumpfju, da je odstopil škofijsko zgradbo za potrebe izvajanja programov v Lazarjevem domu, predsedniku Škofijske karitas Murska Sobota za budno spremljanje programov, Mestni občini Murska Sobota za veliko finančno podporo in Centru za socialno delo Murska Sobota za strokovno pomoč. •

*»Za lepo frizuro se spleča potrpeti...«
Otroci iz program Popoldan na Cesti na gradu Prestranek
ob končnem izletu*

*»Takole rastemo kot
animatorji...«
Mladi na pripravah
za Počitnice Biserov*

*»Kar resna stvar je tale umetnost,«
razmišlja mali Izak na svoji prvi otvoritvi
razstave Umetniki za Karitas v Kranju*

*»Lepo je poklepetati v dobri družbi!«
Sodelavci ŠK Ljubljana
na romanju sodelavcev
- prostovoljcev ŽK iz
ljubljske nadškofije*

*»Mi smo pripravljene za start!«
Udeleženske na letovanju starejših ŠK Ljubljana*

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

